

Druhová ochrana

Dne 2. prosince 2017 uplynulo přesně 25 let od založení Dobrovolného ekologického spolku – ochrana ptactva. Ten již od samého začátku provozuje Záchranou stanicí živočichů Plzeň a zabývá se množstvím dalších aktivit. Proto jsme Vás také v průběhu roku 2017 na stránkách Vítaného hosta informovali o hlavní činnosti, posílání i konkrétních programech spolku. Ani dnešní příspěvek nebude výjimkou, zaměříme se na projekty takzvané „Druhové ochrany“.

Telemetrické sledování luňáků červených

Druhová ochrana je rovněž velice důležitou součástí naší činnosti. Pokud bych měl sestavit pomyslnou stupnici tří základních cílů spolku, první by byla ekologická výchova, hned za ní druhová ochrana a na třetí místo bych zařadil provozování záchrané stanice živočichů. Přesněji řečeno, co se nám nepodaří

Mládě husy velké po pádu do nezabezpečené meliorace

Hloubení tůňky pro obojživelníky

Výroba hnízdního ostrůvku pro racky chechtavé

Rekonstrukce a snížení hnízda čápa bílého

Krmítka a budky pro MŠ v Plzni

Čížkové

efektivní zabezpečení skleněných a zrcadlových ploch, spolupráce s energetiky na zabezpečení linek a sloupů elektrického vedení, nejrůznější odborná spoluúčasť na stavebních projektech a investičních akcích včetně desítek dalších konkrétních, převážně technických opatření. Snažíme se tyto záležitosti řešit preventivně, a to jak v zástavbě, tak v otevřené krajině, s cílem minimalizovat zbytečné kolize volně žijících druhů zvířat na různých lidských vymoženostech. Při této činnosti intenzivně spolupracujeme jak s projektanty a investory, tak i úřady a státními orgány ochrany přírody. Není to mnohdy snadná záležitost, ale na druhou stranu musím přiznat, že jsou případy, které se nám společně opravdu podařily. Mezi takové patří například zabezpečení několika linek elektrického vedení a pro ptáky smrtelných protihlukových stěn.

Do druhové ochrany ale patří například i péče o jednotlivé biotopy, jejich zkvalitňování a cílená ochrana. Jako například hloubení tůň pro obojživelníky, ochrana mokřadů, zakládání remízů, sadů a obnova pestré krajiny. Jednoznačně sem patří i vyvěšování ptačích budek, úprava a údržba hnízd čápů, podpora potravních zdrojů v krajině, vyhlásování rezervací, přechodně chráněných ploch či ochranných pásem atd. To vše pak výrazně souvisí s šetrnou zemědělskou,

lesnickou a rybníkářskou činností, péčí o zeleň a krajinu jako celek. Ve skutečnosti nám jde o vytvoření co nejlepších podmínek k přirozenému posilování a stabilizaci jednotlivých populací volně žijících druhů živočichů přímo v přírodě tak, aby pak jeden poraněný živočich nehrál pro populaci žádnou velkou roli.

Další podkapitolou druhové ochrany je vědecká činnost. Sem patří například kroužkování ptactva, telemetrické sledování, monitoring, mapování výskytu, pitvy či jiné veterinární a biologické projekty. Náš spolek se spolupodílí na několika prestižních i mezinárodních vědeckých projektech, přičemž zajišťujeme hlavně jejich technickou stránku. V praxi to znamená zajištění a sběr vzorků, odchty konkrétních druhů sledovaných zvířat atd. Tyto projekty nám následně přinášejí cenná data, využívaná k efektivnější ochraně či léčbě jednotlivých skupin zvířat. V tomto případě platí, že čím více víme, tím účinněji jsme schopni řešit jednotlivé případy a orientovat se v přírodních pravidlech. Paradoxně například pitvy uhynulých živočichů nám výrazně pomáhají při péči o naše zvířecí pacienty a jejich léčbě. V jiných případech nám pitvy hodně prozradily o zdravotním stavu populace či důvodech jejího poklesu.

To vše se snažíme zároveň prezentovat v projektech ekologické výchovy a vzdělávání tak, aby právě konkrétní případy a výsledky byly motivací pro řešení problému hned na jeho začátku. Druhová ochrana je navíc modelovým příkladem propojení teorie a praxe s tím, že projekty druhové ochrany může vlastně realizovat každý z nás. Vždyť třeba jen záchrana tůňky pro obojživelníky, šetrně koncipovaná zahrada, péče o zeleň, důmyslně vyprojektovaný a postavený rodinný dům, bazén, ptačí budka či supermarket mohou volně žijícím živočichům i nám na záchranné stanici velice pomoci.

■ Karel Makoň, DESOP Plzeň

podchytit v ekologické výchově, snažíme se vyřešit v rámci druhové ochrany tak, abychom následně měli co nejméně zvířecích pacientů na záchranné stanici. Proto také do druhové ochrany investujeme nemalé finanční prostředky i značné úsilí. Patří sem například odstraňování příčin, které způsobují, že se živočichové poraní, zlepšování podmínek k jejich rozmnožování a stabilizace jednotlivých populací či vědecká činnost zaměřená na získávání cenných informací sloužících k jejich praktické ochraně. Projekty druhové ochrany jsou pak projekty realizované zejména přímo v terénu na konkrétních lokalitách a u konkrétních druhů.

Co se odstraňování příčin, díky kterým se živočichové poraní, týká, je to třeba